

EZK

76 Versnelling Industriële Procesefficiëntie
A. <u>Effect van de maatregel op de geïdentificeerde beleidsprioriteiten én landspecifieke aanbevelingen van de EU</u> <i>Beleidsdoel en beleidsprioriteit RRF:</i> A. De maatregel ondersteunt de klimaatopgave voor de industrie van 2030 en zal naar verwachting de CO₂ emissie verlagen met 1 Mton totaal. B. De maatregel draagt bij aan de klimaatopgave. C. D. Marker is 024 Energie-efficiëntie en demonstratieprojecten in grote ondernemingen en ondersteunende maatregelen die voldoen aan de criteria voor energie-efficiëntie <i>Aansluiting CSR:</i> benoem de landspecifieke aanbeveling voor Nederland de maatregel aansluit (bijv. ontwikkeling particuliere huursector, levenslang leren versterken, vermindering verstoring woningmarkt). Deze maatregelen sluiten aan bij de aanbeveling om te investeren in de groene transitie. Deze maatregelen vallen dan ook onder de 37% klimaattoets van het RRF voor 100% aangezien zij bijdragen aan procesefficiëntie in de Nederlandse industrie. Bovendien draagt deze investering niet alleen bij aan de nationale klimaatdoelstellingen, maar ook aan de invulling van het opgehoogde Europese klimaatdoelstelling naar 55% in 2030 en klimaatneutraliteit in 2050. Zo is in het fit-for-55% package beleidsmaatregelenpakket van de Europese Commissie specifiek aandacht voor verduurzamen van de Europese industrie. <i>Hervorming:</i> Is de investering te koppelen aan een hervorming? Zo ja, welke? n.v.t.
<u>E.Korte omschrijving van de beleidsoptie</u> <i>Beleidstheorie</i> Deze maatregel stelt voor om een robuuste meerjarige investeringsregeling voor procesefficiëntie te starten, gebaseerd op de huidige VEKI-regeling, door deze om te zetten naar een VEKI-3. Deze regeling heeft als doel om investeringen in procesefficiëntie te versnellen, door de terugverdientijd aanzienlijk te verlagen. De maatregel bouwt voort op een subsidieregeling die door budgetbeperking met een lage maximum subsidie is opgezet. Daarmee kunnen grote project er geen gebruik van maken. Wel is er ervaring opgedaan en blijkt de regeling nieuwe projecten in de industrie te versnellen. Procesefficiëntietechnieken hebben vooral de komende jaren een grote implementatievoorsprong op andere technieken die nog meer ontwikkeling behoeven (zoals CCS en waterstof); daarom is de insteek om vooral komende jaren het grote resterende reductiepotentieel voor procesefficiëntie met deze regeling waar te maken. De implementatie in de industrie heeft volgens een marktverkenning van RVO te maken met een gebrek aan kennis, risico's met kinderziekten die voorlopers hebben en te lange terugverdientijden dus te hoge kosten voor een deel van het pakket. Een recente studie van Royal Haskoning DHV¹ illustreert een aanzienlijk reductiepotentieel van procesefficiëntie: circa 3 Mton economisch reductiepotentieel per 2025 met een terugverdientijd tot 5 jaar inclusief al bestaande subsidie zoals de EIA. Dit neemt toe tot 8 Mton potentie bij een terugverdientijd van 10 jaar. Er is dus een grote potentie aan emissiereductie mogelijk die door te lange terugverdientijden nog niet wordt geïmplementeerd. Investerings met een terugverdientijd onder de vijf jaar zijn bij niet-ETS bedrijven verplicht om te implementeren. ETS bedrijven in de industrie hebben die verplichting (nog) niet maar hebben een economische prikkel (ETS) om te investeren. De subsidie zal gemiddeld leiden tot een factor 5 tot 6 grotere investering in industriële installaties, gebouwen en infrastructuur en dergelijke (uitgaande van een subsidie-intensiteit van 20-30% van de subsidiabele kosten; vaak zijn daarnaast niet alle kosten subsidiabel). Een subsidie van 100 miljoen euro per jaar zal private investeringen van rond de 500 tot 600 miljoen per jaar lostrekken. Naar verwachting zal

¹ Siemons, J. et al.: Project 6-25 Technology Validation, Royal HaskoningDHV, 1 Juli 2020.

EZK

de financiering door externe financiers mogelijk zijn omdat kostenreductie goed te bepalen is.

Het klimaatbeleid voor de industrie bestaat uit een pakket stimuleringsmaatregelen om de transitie op gang te krijgen en te versnellen en maatregelen zoals de nationale CO2 heffing die naar 2030 zorgt dat achterblijvers een prikkel krijgen om te investeren.

Doelmatigheid – A. Hoe doelmatig is de wijze van de besteding (de verhouding tussen kosten en effecten)? Is hiervoor een empirische onderbouwing aanwezig?

De effecten van de bestaande VEKI regeling geven aan dat de kosten van de CO2 reductie van de regeling ongeveer 30 euro per ton vermeden CO2 bedragen. Dit gaat om de resultaten in 2019 toen de VEKI regeling vanwege het Urgenda kader met beperkingen open was.

Deze kosten per ton CO2 is in lijn met wat PBL voor dit type maatregelen verwacht.

Duurdere maatregelen zoals CCS zitten rond de 100 euro per ton vermeden CO2.

Voor de klimaatopgave in de industrie zijn meerdere maatregelen nodig maar blijkt procesefficiëntie een relatief kosteneffectieve maatregel.

B. Hoe past inzet van het instrument in de instrumentmix? Zijn deze onderling consistent?

De VEKI regeling past tussen het innovatieinstrumenten zoals de DEI en de opschalingsinstrumenten zoals de SDE in.

Door de SDE-werkgroep is geconcludeerd dat procesefficiëntie zich lastig in een SDE-regeling laat inpassen. Naast de SDE wordt ingezet op een volwaardige subsidieregeling voor klimaatinvesteringen in de industrie. Inmiddels is dit ook door de MEZK naar de Tweede Kamer gecommuniceerd dat voor procesefficiëntie ingezet zal worden op een investeringssubsidie in plaats van de SDE.

C. Zijn er alternatieve instrumenten of maatregelen om het doel te bereiken? Waarom is hier niet voor gekozen?

De kosten voor gebruik van elektriciteit en gas en voor de emissie van CO2 zullen de komende jaren al stijgen. Daarmee worden maatregelen relatief rendabeler. Uit de studies die gedaan zijn voor internationale vergelijking (de speelveldtoets) en voor de verhoging van de ODE blijkt dat de huidige verhoging al leiden tot een lager bedrijfsresultaat en verzwakking van de concurrentiepositie.

Doelgroep - Wat is de doelgroep van de maatregel (bedrijven, kennisinstellingen, consumenten, ouderen)? industriële bedrijven in volle breedte, onder categorie C van het CBS

Looptijd - Wat is de looptijd van de maatregel?

Financiering en bestaand/nieuw - Welk bedrag is gemoeid met de maatregel? Is de maatregel al gedekt? Is het voorstel een *uitbreiding* van bestaand overheidsbeleid of is het een *volledig nieuw* beleidsinitiatief?

Dit is een voorstel tot uitbreiding van de reeds bestaande VEKI-regeling ("VEKI-3"), waardoor nog meer procesefficiëntieprojecten van de grond kunnen komen (vanwege de teruggebrachte terugverdiendtijd) en daarmee CO2-reductie bewerkstelligd kan worden. De huidige regeling heeft budget t/m 2021 maar zal naar verwachting Q2 2021 zijn uitgeput. De huidige VEKI regeling wordt op een aantal punten verruimd zodat ook grote projecten ondersteund kunnen worden. De onderbouwing voor het type projecten en in welke fase dit bevindt is ook beschreven in een tweetal bestedingsplannen die beperkt budget voor 2021 vrijmaken voor procesefficiency. Deze bestedingsplannen zijn goedgekeurd door IRF. Er is een voorstel bij FIN gedaan voor meerjarig budget uit de ODE en dat zal waarschijnlijk onderdeel worden van een besluit van het nieuwe kabinet.

De RRF zou juist de overbrugging zijn in 2021 en 2022 tot er wellicht tot een meerjarige financiering wordt besloten. Het streven is meerjarig budget van 100 miljoen euro. Met het RRF zou dat voor 2021 en 2022 gerealiseerd kunnen worden. Voor 2021 wordt via RRF 50 meuro gevraagd zodat met al toegekend budget er voor 2021 een budget van 104 miljoen euro beschikbaar is.

Deze inschatting is gemaakt omdat hiermee circa totaal 30-40 grote projecten kunnen worden

EZK

ondersteund, waarmee een aanzienlijke CO₂-reductie teweeg kan worden gebracht. Het is bekend dat de industrie grote interesse heeft voor een dergelijke regeling (d.m.v. marktconsultatie en diverse andere gesprekken) en verwachten daarom dat de vernieuwde regeling elk jaar zal worden uitgeput.
<i>Wat voor type instrument betreft het?</i> Subsidie-instrument: dit gaat om een versterking van de reeds bestaande VEKI-subsidie in een verbeterde opzet (VEKI-3).
F. Overige criteria <i>Timing:</i> per wanneer is de maatregel uitvoerbaar en op welke termijn wordt een effect van de maatregel verwacht? Deze maatregel kan snel worden uitgevoerd; het is belangrijk om de VEKI-regeling zo optimaal mogelijk in te richten voor de eerstvolgende openstelling in juli 2021. Vervolgens worden de effecten verwacht, gezien de implementatie van projecten, in 2022-2023 met een uitloop tot en met 2024 en 2025 Na de goedkeuring van de subsidie hebben bedrijven maximaal drie jaar om het project uit te voeren. Projecten die in 2022 zijn aangevraagd moeten uiterlijk in 2025 zijn gerealiseerd. Na de subsidiebeschikking zal er een effect zijn op toeleverende bedrijven die opdrachten zullen krijgen voor de bouw van installaties en voorbereiding voor de inbouw in de fabriek.
<i>Uitvoerbaarheid en uitvoering:</i> De regeling wordt uitgevoerd door RVO door openstelling van de regeling zo mogelijk in juli 2021. Er zijn verder geen andere partijen bij betrokken. Bij goedkeuring van budget kan het worden opengesteld in juli 2021. De risico's bij de uitvoering zijn gering omdat de uitvoering binnen de kaders van bestaande regelingen wordt uitgevoerd.
<i>Additioneel aan EU:</i> In hoeverre is het voorstel additioneel ten aanzien van lopende Europese fondsen? RRF-middelen mogen niet ingezet worden voor nationale cofinanciering bij Europese regelingen, voldoet dit voorstel hieraan? Additioneel; het meest gerelateerde Europese fonds is het Innovation Fund. Echter ligt het drempelbedrag in dat fonds vele malen hoger, waardoor veel van de kanshebbers voor de VEKI-regeling niet gebruik zouden kunnen maken van het IF.
J. Verwachte maatschappelijke impact <i>Impact</i> - Wat zijn de verwachte effecten op de relevante dimensies van brede welvaart op de korte en lange termijn (bijv. werkgelegenheid, bbp 2021 en 2022, kansengelijkheid of klimaat)? Als het niet mogelijk is om deze te kwantificeren, dan kwalitatief onderbouwen. Zijn er valide bronnen (waarbij externe validiteit geborgd is) die de effectiviteit van de voorgestelde maatregel onderbouwen? Deze maatregel zorgt voor meer investeringen in procesefficiëntie in de industrie, met effect op CO₂-reductie en geeft indirect een boost aan werkgelegenheid voor toeleveranciers en installateurs van energiebesparingstechnieken. De VEKI kent momenteel een kosteneffectiviteit van €30/ton CO₂ – per €100 miljoen subsidie gaan we uit van 0,67 Mton CO₂-reductie per jaar, voor vijf jaar (evaluatie RVO 2020).
<i>Cohesie</i> - Leidt de maatregel tot een verbetering van sociale en regionale cohesie? We weten dat momenteel vooral bedrijven uit het zesde industriecluster (o.a. de voedingsmiddelenindustrie) subsidie vragen voor investeringen in procesefficiëntie. Gezien hun decentrale locatie, kunnen zij vaak nog niet kiezen voor waterstof/CC(U)S/elektrificatie. Daarom zorgt deze maatregel voor een meer samenhangende ondersteuning van het Rijk, juist voor die bedrijven (en werkgevers) die buiten de industriële kernregio's vallen.
<i>Synergie</i> - Is er synergie (kansen) met andere overheden en sectoren (bijv. grensoverschrijdende projecten)? De Nederlandse maakindustrie heeft belang bij een versnelde ontwikkeling van nieuwe procestechnologie.

EZK

Bedrijven die via de brancheorganisatie FME zijn betrokken bij proces efficiëntie zien een afzetmarkt voor hun installaties en daarmee tevens een springplank voor export van deze technologieën naar het buitenland.

K. Monitoring en effectmeting

o

.

Er wordt jaarlijks gemeten welk type bedrijven en technologie is aangevraagd en wat de CO2 reductie per project is.

- Doel 2025: 50 wat kleinere projecten van 0,5 tot 1 miljoen euro en 25 grotere projecten tussen de 1 en 15 miljoen euro subsidie.

L. Budgettaire effecten en onderbouwing

Verplichtingen – splits de verplichtingen uit per activiteit en geeft ook het totaal bedrag.

(x € 1 mln.; + = saldoerslechterend; - = saldoverbeterend)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
X		50	100			

Kas – splits de kasuitgaven uit per activiteit en geeft ook het totaal bedrag.

(x € 1 mln.; + = saldoerslechterend; - = saldoverbeterend)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
X		5	27,50	52,50	45	20

Financiële Onderbouwing

- Graag relevante informatie opnemen waarmee beoordeeld kan worden of desbetreffende voorstel doelmatig is. Hierbij kan o.a. bijvoorbeeld ingegaan worden op de volgende elementen:
 - o Hoe ziet de specifieke besteding van de middelen eruit?
 - o Onderbouwing van de **P** (prijs per stuk/fte)* **Q** (hoeveelheid), en daarbij expliciet ook het beoogde effect.
 - o Onderbouwing dat gevraagde budget ook daadwerkelijk ingezet wordt voor beoogd doel.
 - o Hoe verhoudt het voorstel zich in relatie tot reguliere budgetten op het beleidsterrein en reguliere vervangingsinvesteringen? Waarom zijn reguliere budgetten niet geschikt?
- Hiernaast ook aandacht voor mogelijke structurele kosten die verbonden kunnen worden aan desbetreffend voorstel. Investerings moeten incidenteel van aard zijn. Investerings met structurele gevolgen passen hier niet bij.
- Van het totale budget van 150 miljoen euro over 2 jaar is het effect ongeveer 75 aanvragen voor de VEKI regeling. Daarvan zullen er pakweg 50 wat kleinere projecten zijn van 0,5 tot 1 miljoen euro en 25 grotere projecten tussen de 1 en 15 miljoen euro subsidie.
- Dit effect is gebaseerd op de ervaringen met de eerdere VEKI regeling en de zusterregeling DEI. Door de verhoging van de maximum subsidie in de DEI regeling blijken er grote projecten met een subsidie van meer dan 5 miljoen euro te worden aangevraagd.